

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.

Félévre 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára: 0 fl.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-utca
17 szám.hová a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.

Kiadóhivatal

Kaposvár Zárda-utca
17 számhova az előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalás-
ok intézendők.

A kerékkötők.

— A szabadelvű párt határozata. —

A kerékkötő hasznos eszköz, tudja minden valamire való gazda ember, vagy olyan, akinek székérrel is akadt dolga világ életében. De namcsak hasznos, hanem szükséges is. Amikor pedig lefelé áll a székér rudja, egyenesen áldás. De lelketlen és gonosz ember az, aki midőn hegynek tart is alkalmazza a kerékkötőt. Mert vagy csak lovait akarja kinezni s gyötörni, vagy egyáltalában nem igyekszik a cél felé.

Boldog ország az, (mert olyan is van ám) melynek kormányszekere elért a tetőre, a kivánt célhoz s további útjában használhatja a kerékkötőt. Mi még, szegény Magyarország, távol vagyunk a céltől. Igaz ugyan, hogy már haladnánk felfelé. Legalább minden igyekezettel azon vagyunk, hogy előre irányítsuk az ország szekerét. Megpróbálkoztunk már többször is, Sőt már majdnem célt is érünk, de akadtak mindig akik ilyenkor a kerékkötői szerepre vállalkoztak. Felfelé így aztán lehetetlen menni.

A ma politikájának képe is ilyen. Mint mindig voltak, nagy számmal

vannak ma is emberek, akiknek nem a nép, az ország sorsa az első, hanem a saját érdekük. A melyért, ha kell, tesznek a nemzet ellenére és hátrányára is.

Míg a nemzet szét nem ütött köztük, uralkodtak ezek a nemzetet minden erőszak igénybevételével, de nem a nemzetért. Most pedig, hogy elítélte őket a nemzet, bár sebeik még most is sajognak az erős ütéstől, nem húzódnak meg szégyenükben, hanem részt kérnek az állam ügyeinek vitelében s hogy ezen céljukat elérhessék beállnak kerékkötőknek.

Az utolsó napokban úgy állt már a helyzet, hogy az uralkodó végre is engedni fog a nemzet jogos követeléseinek. Már-már biztosra is vették az ellenzék kívánságának teljesedését. De mi történt ekkor? Ülésre gyűlt egybe a szabadelvű párt s kimondott egy határozatot. Kimondotta azt, hogy nekik nem kell semminemű nemzeti engedmény, sőt elismerik, hogy a hadsereg nyelvkérdése abszolút felségjog. Ha az uralkodó akarja magyar lesz, de ha nem akarja nem lesz magyar s ehhez nekünk semmi közünk.

Mi szükség volt eme nyilatkozatra most, amidőn mindenek a nemzet jo-

gos követeléseinek teljesítését várják a királytól. Talán a nemzetnek akartak használni ezzel vagy a királyt az engedékenység álláspontjáról letéríteni? A felelet világos, az ő álláspontjukból folyik. Ha ők nem tettek semmit, ne tehessen más se. Azután pedig lássa a király, hogy vannak olyanok is, akiknek semmi se kell.

Végre itt az ideje, hogy megismerje őket a nemzet s kerülje a kerékkötőket.

— **A magyarok bejövetele.** Az az izgató sürgés-forgas, melylyel a magyar politikusok e válságos időben a királyi várakban eltűnnek, majd ismét előtűnnek, fontoskodnak, titkolóznak, míg végre is a vajdó nagy tervek megszülik, a maguk diszegerüket, eszünkbe juttatja egy alföldi város népiünnepélyének sikerült tréfáját. Formás kis deszkasátor állott az ünnepély színhelyén, a bejáró ajtó feletti homlokzatán cifra betűkkel ékeskedett:

Feszi körkép:

Magyarok bejövetele.

Egy husz filléres leszurkolása mellett juthattak a kíváncsiak a bódéba. Bent aztán igazán elállott a jó atyafiak szeme, szája. Körképnek hire-pora sem volt az üres szobában, hanem egy szembelevő ajtó felett, szinte cifra betűkkel ékeskedett:

Magyarok kimenetele.

T Á R C Z A.

Ki látott ily cudar népet?*)

Ki látott ily cudar népet?
Követelnek, nem is kérnek!
Kik bennünket mindig rágnak,
Katona kell az osztraknak!

Ha kell nekik hát szedjenek,
Adnak a csehük s lengyelek;
De a magyar sohasem ad
Az osztraknak több katonát!

Azt hiszi a bolond német,
Hogy csak az ő feje érett,
De hát nekünk is van eszünk,
Az ő szolgál nem leszünk!

Félted ugy-e életedet,
Amely már úgy elvénhedett;
Katonb kell, — azt akarod;
Védjenek meg a Magyarok!

Ausztria nem is egyéb,
Egy előregedett veréb;
Természete és fajtája
Emlékeztet mindig rája!

Ne csiripelj, hess el innen!
Mert megjáród, tudom isten! . . .
Jól bezártuk a magtárunk,
Abba majd csak magunk járunk!

Iglándy B.

*) Mutatványul Iglándy B. »Obs-
trukció« című, sajtó alatt levő költeményeiből.
Szerk.

A gyorsvonat.

Vernon sur Eichen lakossága rettenetesen szenvedett amatt, hogy a párisi gyorsvonat nem áll meg városkájuknál. Békés járásu vegyes- és tehervonatok tartottak csak rövid néhány pillanatnyi pihenőt a Vernon sur eicheni vasuti állomás vadszólós homlokzata előtt. Pedig mi mindent elkövettek, hogy ezen a megalázó helyzeten változtassanak! Am mindhiába. Nem használt sem a sok folyamodvány, sem a kihallgatások, sem a küldöttségek. A gyorsvonat azután is úgy repült el az állomás előtt, mint egy kilőtt golyó, sűrű gőzfelhőt gunyosan fujta a Vernon sur eicheni lakosság arcába s füttyült, mintha csufolódnék.

Am a gondviselés és a parlamentarizmus mégis örködött Vernon sur Eichen fölött. A kormány valami kis interpelláció következtébe, amely hirtelen nagy dologgá nőtte ki magát, megbukott és a közlekedésügyi tárcza Cascabelnak, Vernon sur Eichen anyai kebléről szakította le valamikor a politika a jó fiut, helyet szerezvén neki a parlamentben.

A szerencse istenasszonyának kegyei nem keményítették meg Cascabel szívet es miniszter korában is eszébe jutott polgártársainak szomorúsága. Sietett irántuk való szimpatijának kifejezést adni s ha nem is a napot, mint Józsué, de a párisi gyorsvonatot megállította szülővárosának állomásán. Alig nyolcz napja ült Cascabel benna kabinetben s máris megtörtént a

csuda: a vasuttársaság rideg elzárkózottsága felengedett a Vernon sur eicheniek régi kérésével szemben s megváltoztatta a vasutak menetrendjét olyképpen, hogy a párisi gyorsvonat naponta kétszer, oda és vissza, pihenőt tartson a városka állomásán.

Nagyfontosságú nap volt az, midőn a párisi gyorsvonat legelőször állt meg Vernon sur Eichen mellett. Emelte az ünnep fényét, hogy véletlen szerencsére ugyanazon a napon egy kitűnő személyiség időzött a város falai között: Armand Jouve tengerészhadnagy, Jouve asszony, az ismeretes öreg hölgynek unokája, aki ép Párisba készült, hogy Indo-Kínába utazzék.

A vonatnak tíz óra ötven perczkor kellett az állomásra berobognia, de már jóval előbb ellepte a vágányokat a Vernon sur eicheni lakosság örvendő tömege, hogy tanuja legyen a fennhéjázó kéjvonat megalasztatásának. A gőgös füstölő hatalom háló- és ebéd-kocsijainak büszke birtokában azt hitte, hogy örökkévalóságig vágathat el fölényesen a Vernon sur eicheniek oira előtt.

Az állomás perronján a hatóságok képviselői sétáltak örömtelt arcokkal fel s alá. Armand Jouve és nagyanyja, egy kicsiny, sovány asszonyka, az üdvözlöket es szerencsekívánatokat fogadtak. Mindketőjükön meglátszott, hogy az elutazás és a bucsuzás hangulata zavartá teszi őket.

— Két év mulva a négyórán délutáni gyorsvonattal fog visszaérkezni hozzánk monsieur Armand Jouve — mondta polgármester barátságosan. És mivel valószínűleg a becsületrenddel fog visszatérni, zenés

Ilyen csalogató körképnek képzeljük most a budavári királyi palotát is. A hivatalos magyarok bemennek az egyik ajtón, egy kissé bámészkodnak e meglepetésen, aztán szép csendesesen, leforrázottságuk tudatában a másik ajtón kisompolyognak. Hogy mi történt ott bent, arról mélyen hallgatnak. Had égesse meg a kása a mások száját is!

A válság.

A héten ugyancsak változatos színekben pompázott a nagy politika.

Wekerle Sándor és Széll Kálmán kihallgatása után nagyon reményvesztettek látszott a helyzet. Beszéltek minden képtelenségről, ami csak a bécsi politikáról feltelezhető.

A kisebbségi kormányt azonban csakhamar lefújták, belátták rögtön boldogulásának lehetetlenségét. Megakadt ez a nemzet ellenállásának számbavételén.

Kossuth Ferencz azonban — mint éber gondozója a coalíciónak — mégis kiadta a parancsot, hogy értesítsék a népet, hátha valami erőszak erejéből ismét választani kell. Nem lehetetlen ez ma sem, de ha csak egy kis körültekintést tételünk fel a bécsi politika mozgatóinál, nem hihetünk még sem a hirben. Az általános hangulat az országban olyannyira függetlenségi, hogy egy új választással tövestől ki lehetne irtani a szabadelvűpártot, mint amely a legnagyobb gát az előrehaladásban. Legjobb bizonyosság erre az, hogy az összes pótválasztásra kerülő kerületekben kivétel nélkül függetlenségi fognak mandátumot kapni. Sőt több helyen a szabadelvűpárt jelöltet sem állít. Így Szegeden, Győrben és Sopronban, ahol pedig a megválasztott képviselők kormánypártiak voltak. Persze miniszterek és államtitkárok.

A bécsi politikának segítségre is volt szüksége. Elhivatták Berlinből a nagykövetet, Szögyény-Marich Lászlót, had próbálkozzék, ha tud. A nagykövet azonban eredmény nélkül távozott. Közben udvari ebédeket adtak. Hozzá tartozik ez is a po-

fogadtatást fogunk számára rendezni — tette hozzá a nyugalmazott őrnagy.

— Két év? Mi az? Olyan hamar eltelik . . .

— Hm . . . Két év! . . . Két év! . . .

És az öreg nagymama kétségbeesve gondolt arra, vajjon lesz-e elég erő reszkető öreg kezeiben ilyen hosszú ideig fogva tartani az életet. Egyszerrá felhangzott.

— Vissza! Vissza! A vonat itt van.

A gyorsvonat olyan vehemenciával robotott be, hogy a jó Vernon sur eiheniek tűnődni kezdtek, nem csapta-e be őket a vasutársaság s nem robog ezuttal is tovább a vonat. Ám kellemesen csalódtak. A gép bámulatraméltó erőlködést fejt ki s a vonat megáll. A rengeteg vasszörnyeteg szinte reszket, fuj, zihál a vágatás izgalmaitól.

— Vernon sur Eichen! . . . non sur Eichen! . . . kiabálnak a vonatvezetők. Lótás-futás, aztán ajtócsapkodás s a vonat ismét megindul, hogy szédületes iramában egy pillanat alatt eltűnjék a bámuló tekintetek elől.

— No, nem sokáig állott.

— Azt hiszem, hogy a kerekek nem is pihentek meg egészen.

— Ah Istenem — siránkozott az öreg asszony — így utazni el. Hiszen ez borzasztó!

— Két év mulva majd visszajön a becsületrenddel, madame Jouve — mondta a polgármester s karját nyújtotta az öreg asszonynak, hogy haza kísérje.

A tömeg Cascabel minisztert éljenzte.

litikához, még pedig szorosán. Ezeket végzik ugyanis az ugynevezett puhító kísérleteket. Minden ebédre más és más képviselőket hívnak meg. Azonban evvel sem érték czélt.

Kirukkolt tehát a szabadelvűpárt a »határozati javaslatával.« Azt fogadták el egysangulag, hogy nekik nem kell engedmény. Az ellenzéknek azonban ez nem fogja megtántorítani, hiszen ezt ugyanis tudhatták. Egyéb eredménye ennek nem is lesz, mint-hogy egy csomó képviselő fogja otthagyni a volt kormánypártot. Mint a hogy Szentiványi Árpád a kilépések sorozatát már meg is kezdte. Mert amit most tettek, az még nekik is sok.

Ujabb daczára ennek mégis gróf Andrásyhoz térnek vissza s vele a szövetség ellenzékhez. Emlegetnek is már valamelyes újabb formulát, természetesen belejátszik ebbe a Széll keze is. Mindazonáltal nem lehetetlen, hogy rövid időn belül hirt közölhetünk már arról, hogy a koalíciós kormány megalakult.

Nagy érdeklődéssel néznek most a vezérlő-bizottság szombati ülése elé, amely behatóan foglalkozik majd az újabb helyzettel.

H I R E K.

— A Kaposvári Függetlenségi Kör.

A mult szerdán délután számos kaposvári polgár gyült össze a Korona szálló külön termében értekezletre, a mely értekezlet tárgya és czélja volt a Kaposvári Függetlenségi Kör megalakítása. Dr. Rusa Ernő ügyvéd, mint az értekezlet összehívója, nyitotta meg a tanácskozást és Szalay Károlyt az értekezlet és a Kör megalakítása körüli munkálatok vezetésére elnökül ajánlotta, kit lelkes éljenzéssel egyhangulag megválasztván, ismertette a kör megalakításának módozatait. Mire az értekezlet a megalakulás és az alap-

Hat hónap mulva Cascabel megbukott. A vasutársaság rövid nyolcz nap leteltével bezűntette a párisi gyorsvonat Vernon sur eicheni pihenőjét s így megint csak békés vegyes vonatok hozták Jouve asszony számára az unokája leveleit. Egyszer aztán nagy pecsétetes levél érkezett Jouve asszony házába a tengerészeti miniszteriumtól. A nagy levél rövid volt s így szólt: Asszonyom, a legnagyobb fájdalommal tudatjuk önnek, hogy Mária Pierre Armand Jouve hadnagy a saigoni tiszti kórházban tifusz következtében elhunyt. Dicsőséges jövő . . . reményteljes pálya . . . fejebbvalóinak gyásza . . . stb.

Az öreg asszony tűnődve forgatta kezében a levelet.

— Két év mulva a becsületrenddei, — azt mondták neki.

És kiment a szegényke Jouve asszony délután négy órakor a pályaudvarra a párisi vonat érkezéséhez. Az állomás főnök csak erővel tudta megakadályozni, hogy ki ne fusson a sinekte, mikor a gyorsvonat megállás nélkül elrohant az állomás előtt.

A vonat eltűnt a messzeségben s mikor már dübörgése sem hallatszott, a megzavarodott lelkű öreg asszony panaszosan kérdezte az állomásfőnököt, miért nem állította meg a vonatot? Unokája akart kiszállani. Látta, egészen tisztán látta, hogy ott állt az ajtó mellett; a mellén volt a becsületrene keresztje. Hogyan fénylett ez a kereszt! Ön olyan jó, állomásfőnök ur! Ugyebár megállítja holnap a vonatot? Majd eljövök ismét. Eljövök mindennap.

És szeretetteljes pillantást vetett a hidegen csillogó vassinekre.

E Rivaud.

szabályok kidolgozására egy tizenegy tagból névszerint: Szalay Károly, Matolcsy József, Madarász Andor, dr. Rusa Ernő, dr. Czente Pál, Lencz Sándor, dr. Pete Márton, Szilágyi Samu, Kertész Béla, dr. Szabó Samu és Tatár Gusztáv tagokból álló bizottságot küldött ki. Ezzel az értekezlet véget ért. Kedden délután 5 órákor ismét értekezlet lesz a Koronában, a mikor a kiküldött tizenegy bizottság részletes javaslatait fogja előterjeszteni és az alakuló közgyűlés határideje fog megállapíttatni.

— **Uj zárda-igazgató.** Dr. Zimmert József kaposvári plebános zárda-igazgatói tisztségétől felmentetvén, a veszpremi püspök, báró Hornig Károly, ezen állásra Bécsy Márton szentszéki ülnök, kaposvári főgymn. hittanárt nevezte ki. Nagyon szerencsés választást tett a püspök ur, mert Bécsy Márton nemcsak kiváló pap és derék tanár, de nagymértékben kötelesség tudó ember is, a ki az elvált és reábizott hatáskörben szeretettel párosult pontossággal végzi a reá váró teendőket. Bizonyára a kaposvári zárda is előnyösen fogja érezni Bécsy szakavatott, lelkiismeretes tését veze.

— **Az alispán állapotja.** Sárközy Béla alispán állapotában lényeges változás nem állt be; ha lázai nappal szünetelnek, éjjelre rendszeren 38-39 fokos láz gyötri, mely az erőteljes embert igen kimerítette.

— **Választók névjegyzékének kiigazítása.** Az 1906. évre érvénynyel bíró kaposvári országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása f. évi április hó 10. napján lesz a városházán, hol ugyan ekkor a küldöttség előtt megjelenni és jogosultságát igazolni minden választónak jogában áll.

— **»Obstrukció«** Lapunk mult számában már megemlékeztünk arról, hogy e cím alatt egy kötet hazafias költemény jelenik meg, — szerzőjük Iglándy B. Mutatványul közlünk belőle mai tárcánkban egy a mai állapotokra igen ráillő költeményt. A költemények néhány nap mulva elhagyják a sajtót, — ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

— **A Somogyvármegyei Barzsényi Irodalmi Társaság** 1. évi április 2-án (vasárnap d. e. 11. órakor a városháza nagytermében ötödik felolvasó ülését tartja meg. Az ülés tárgya két székfoglaló felolvasás. És pedig Noszlopy Tivadar: Költemények. Szőke Lőrincz: A titokszerű (Aesthikai csevegés) versek felolvasása.

— **Eljegyzés.** Selern Ernő gróf, cs. és kir. 6. dragonyos ezredbeli hadnagy ennsi lakos eljegyezte Festetics Vanda grófnőt, Festetics Imre gróf, csertői nagybirtokos leányát.

— **Tatár Gusztáv házasodik.** A kaposvári »Korona« szálló bérője, Tatár Gusztáv, aki rövid ittléte alatt, oly nagy népszerűségnek örvend, legközelebb házasságra fog lépni Kertész Ida urhölgygyel Budapesten.

— **Kinevezés.** Dr. Rásky József kaposvári kir. alügyész a király Csikszere-dára kir. törvényszéki bírónak nevezte ki.

— **Vásáráthelyezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Igal község kérelmére megengedte, hogy ott a folyó évi április hó 24-ére eső országos vásár ez évben kivételesen május 2-án tartassék meg.

— **Nem győzte bevárni a halált.** Patai Sándor nagy-bajomi 63 éves öreg polgár a mult napokban, az éjjeli órákban családjá halvasat felhasználva, felment a padlásra s ott felakasztotta magát. Reggel találták meg egy gerendán lógva hideg

testét. Patai évek óta betegeskedett, most baja rosszabbra fordult, ez keserítette el annyira, hogy azt a néhány napot, mely még hátra volt, nem tudta bevárni, hanem önkézüleg vetett véget életének.

— **Gyászrovat.** Kovalik József nyug. sántosi kántor-tanító folyó évi márczius 30-án életének 64. évében elhunyt.

— **Követésre méltó példa.** Az a fényes győzelem, melyet a kecskeméti ellenzék a képviselőválasztások alkalmával aratott — hétfőn megismétlődött a törvényhatósági életben is. A városi törvényhatóság hetven képviselőtestületi tagot választott és mind a hetven a szövetkezett ellenzék listájából került ki. Mindenható kormánypárti korifeusok, akik pozíciójukat legalább a városházán rendíthetetlennek hitték, — nevelésesen csekély szavazatot kaptak. Így például Nagy Mihály dr. volt orsz. képviselőt mindössze hét polgár tisztelte meg bizalmával. A választás eredménye, bár előrelátható volt, mégis nagy meglepetést okozott a városházán ahol az új korszak beköszöntés több üdvös változást von maga után. A polgárság körében mozgalom indult meg az iránt, hogy Hock Janost, a város egyik kerületének népszerű képviselőjét egy telekkel ajándékozzák meg, aminek alapján azután Hock János városi ügyekben is felemelhetné hazafias lelkes szavát. Somogyiak tanuljatok!

— **Lakatos sztrájk.** A kőmives segédek példáját követik a lakatos segédek is. Már a múlt hét közepén kiűtött a lakatos sztrájk is. És egyformán keményen tartják magukat munkaadók és munkások.

— **Kiasott régiségek.** Balatonberényben a vasutvonal mellett lévő dombot viláépítéshez töltésnek hordták el. A munkások több csontvázat s ezek mellett régiségeket találtak. Jelentést tettek a Balatoni Múzeumnak, a melynek vezetősége Sirsom János kőművest a múzeum emberét küldte ki, hogy a régiségeket megmentse. A nevezett másfél hétig volt a munkások között a fölbukkanó régiségeket kieszedte a földből. A temető népvándorlás kori. Találtak függőket, szíjvégeket, karpereceket, tüket, hallónehézeket, melyek megegyeznek a dobogói és sörházkerüti leletekkel. A sírok nem voltak kiköveztve, a föld rádólt a csontvázakra, a melyek a nyirkos földben pusztulásnak indultak. A temető nem volt valami gazdag, de azért érdekes tárgyakkal gyarapította a Balatoni Múzeumot.

— **Gyakorlati eljárás.** Versecz, Fehértemplom s mondhatni az ország egy nagy része igazán bámulatos módon mutatnak példát a házak eleje és végeihez ültetett szőlőlugasokkal. Egész őszre, egész télre való szőlőt, bármily nagy család részére házaian falán természetik meg, hol az hidegtől és jégtől is mentve van. Ezen eljárás most az egész országban megindult s minden vidék rohamosan követi a jó példát. De minthogy ehhez nem mindenki szőlőfaj alkalmas, felhívjuk olvasóink figyelmét mai számunk hirdetési rovatában ábrán is bemutatott »Szőlőlugast ültessünk minden ház mellé« című hirdetésünkre.

— **Milyen idő lesz?** Meteor jelenti: Április hó csomópontjai igen tekintélyes számban vannak. É miatt április hava, melynek szeszélyes időjárása közmondásos ez idén egészen hű lézen önmagához s eléggé változatos időre nyújt kilátást. A csomópontok közül az 1—19, de különösen a 28-iki kideg, a 6-iki esős, vagy szeles, viharos jeleggel, mely az egész hónapot is uralni fogja, amely kedvezőtlenebbnek ígérkezik a vetésekre nézve, mint a márczius volt, különösen a 28-iki csomópont hatáskörében, a midőn fagy is várható. ha ezen időszakban erősebb napkitörések nem enyhítik a bolygók állásából jött április hó ezen jellegét. Napkitörések esetére hűvös esőt várhatunk.

KÜLFÖLD.

— **Béke hírek.** Daczára, hogy Keletázsiban nagy tengeri ütközetet várnak Togo és Rosdeszvenszky hajóhadai közt és daczára, hogy Oroszországban szakadatlanul, de nem éppen simán folynak a mozgósítások, mégis a béke hírek mind pozitívabb alakot öltenek. Oroszország pénzben és emberanyagban annyira ki van merítve, hogy végre is békét kell kérnie az erősen lenézett, lekicsinyelt ellenféltől, mert a háboru folytatásától alig remélhet sikert.

— **A bombák hazájában.** Oroszország bensejében vigan hullanak a bombák. Varsóban csak egy nap három bombamerényletet követtek el, melyek egyikének Nolkén báró rendőr főnök esett áldozatul, ki életveszélyesen megsebesült. A munkások elégtelensége is újra kitört, magában Szent-Pétervárott ismét sok ezer munkás beszüntette a munkát. A diákok is sztrájkolnak. Az ország minden részén véres zavargásokat rendeznek a forradalmárok különösen nagy pusztításokat vittek véghez Jaltában, hol csaknem az összes magtárakat és pálinkaméreseket, a valamint a rendőri hivatalt lerombolták és több üzletet fölgujtottak. Mindezzel szemben a kormány csaknem teljesen tehetetlen és képtelen a rendet helyreállítani. Ezen csak gyökeres reformintézkedések segíthetnek már.

— **Bothüntetés Dániában.** A haladás, a felvilágosodás korszakában furesa, ha elavult barbár szokást megújítanak, sőt törvényesen elrendelik. Ilyen különös intézkedést léptettek életbe, illetőleg álitottak vissza most Dániában, hol a botbüntetés törvénybe iktatták. Simán ugyan nem ment a dolog, a többségnek pártkötelességül kellett rádiktálni, hogy a törvényjavaslat mellett szavazzon, ez azonban nem változtat azon a megsejtető tényen, hogy Dániában ismét derésre logják huzni a bűnösöket. Így akarnak Schakespeare örök igazsága szavainak tiszteletet szerezni, hogy »valami büzlik Dániában.

Közgazdaság.

Régi igazság.

Mi el tudjuk vetni a magot, le tudjuk aratni a gabonát, szépen leszedjük a gyümölcsöt — de ezzel aztán ki is merül a gazdasági tevékenységünk s feldolgozás és forgalomba hozatal haszna legnagyobb részét urás hazába vándorol. A magyar szilva odakünn szépen dobozokba kerül, hogy diszes csomagolással és francia czégér alatt drága pönzen visszavándoroljon a magyar csemegekereskedő alakjába.

Hiába minden iparpártolás és iparfejlesztés, frázisokkal ipart fellendíteni nem lehet. És aki azt hiszi, hogy a hazafias érzésekre való hivatkozással a magyar ipar termékeinek itthon piacot lehet szerezni a külföldi portéka kiszorításával az éppenséggel nincs tisztában a gazeasági jelenségek alapelveivel. Első és főszabály a gazdasági életben, hogy úgy a termelés, mint a fogyasztás a lehető legelesőbban akar hozzájutni a szükséges tárgyakhoz. Semmiféle magasztos érzések el nem téríthetik a keresletet a külföldi terméktől, ha az olcsóbb mint a belföldi. A gazdaságban az érdek a vezető, irányító erő, melyet se hazafias, se egyéb magasztos érzések háttérbe nem szoríthatók.

Akarmennyire fogadkozunk is, hogy csak magyar iparcikket akarunk vásárolni, abban a pillanatban, melyben a hazai termék megszerzése anyagi áldozatot jelent, megszünt a nagy fogyasztásra nézve a kelendősege. A gazdasági életnek meg nem változtatható e törvényszerűsége egyszerűen tulteszi magát nemzeti, tár-

sadalmi, felekezeti különbségeken s azt a modern törekvést, mely a fogyasztást egy-egy nemzeti vagy osztály, vagy felekezet szűk korlátai közé akarja szorítani, dugába dönti az emberi lélek legelemibb, de legerősebb vezető, mozgató tulajdonsága: az egoizmus.

Ezért neveléses agy rém a honi ipar fellendülését, a hazafias érzés győzedelmeskedésétől reményleni. A magyar ipar pártolása egy igen egyszerű szabályban foglalható össze: tegyük olcsóvá a hazai ipar termelést hogy megküzdhesen a külföldi iparral. Egyenlő feltételek, ugyanazon árak és minőség mellett érvényesülhet majd a hazafias érzés a magyar ipar javára. Ha nem tehetjük olcsóbbá a hazai ipartermelést, tegyük drágábbá a külföldi portékát.

S ebből következik, hogy miképp a háboruhoz, három dolog kell; pénz, pénz és ismét pénz, akként a magyar iparnak is három dologra van szüksége: vámvédelemre először, másodsor és harmadsor. Nem új recept ugyan, de az egyetlen, melytől javulás várható.

Hazugság és alakoskodás, valahányszor e recept hangoztatása helyett hazafias szólamok köntösébe bujtatjuk azt, ami nem a hazafiaság, hanem üzlet kérdése.

— **A trieszti általános biztosító társaság** (Assicurazioni Generali) f. évi márczius hó 18-án tartott 73-ik kögyülésén terjesztettek be az 1904. évi mérlegek.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1904. decz. 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 710,811,866 kor. és 28 fill. tette ki és az év folyamán bevett díjak 32,134,119 kor. és 97. fillre rugnak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 16,145,171 kor, 85 fillérel 190,337,407 korona 01 fillre emelkedett.

A tűzbiztosítási ághban, beleértve a betörés elleni és tükörüveg biztosítást a díjbevétel 13630502710 korona biztosítási összeg után 22391739 kor. 65 fill. volt, miből 8722170 kor. 40 fill, viszontbiztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díjbevétel 13669569 kor. 55 fillre rugott, mely összegből 9447372 kor. 69 fill., mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 90 301649 kor. 69 fillér.

A szállítványbiztosítási ághban a díjbevétel kitétt 4647057 kor. 20 fill., mely a viszontbiztosítások levonása után 1547460 kor. 56 fillérré rugott.

Károkért a társaság 1904-ben 29008,350 kor. 42 fillt. folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 797690516 kor. 38 fillnyi igen tekintélyes összeget fizettek ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 25831064 kor. 11 fillre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereség tartalék, mely 5250000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely a 3728624 kor. 18 fill külön tartalékkal együtt 18699989 kor. 05 fillre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az 590588 kor. 54 fillnyi ingatlan tartalék. Ezekon kívül fennáll még egy 1180587 kor. 53 fillt. kitevő tartalék melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsé.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek. elsőrangú értékben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 127329924 kor. 24 fillérről 2474928911 kor. 42 fillre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálogkövetelések	38.468,591 K. 65 F.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	20.002,699 K. 07 F.
3. Letéteményezet értékpapírokra adott kölcsönök	750,570 K. 92 F.
4. Értékpapírok	172.857,054 K. 11 F.
5. Tárca váltók	94,226 K. 24 F.
6. A részvényessk biztosított adólevelei	7,350,000 K. — F.

fosított adóslevelei 7,350,000 K. — F.
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hiteltelzők követeléseinek levonásával 7,122,562 K. 44 F.

Összesen 247.497,914 K. 42 F.

Ezen értékekből 215 millió korona magyar értékekre esik.

Xaposvari gabona piacz

1905. márczius 31.

mjm ként.

Buza	— — — —	19 K. 40	60 F.
Rozs	— — — —	15 »	40—60 »
Árpa	— — — —	14 »	60—80 »
Zab	— — — —	13 »	60—80 »
Tengeri (csöves)	— — — —	7 »	40—60 »
» szemes	— — — —	15 »	20—40 »
Bab	— — — —	22 »	— — — —
Burgonya	— — — —	5 »	40—60 »
» vegyes	— — — —	4 »	10—20 »
» rózsa	— — — —	8 »	10—20 »

Jónak, a Jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhák mosására, a Schicht által ujonnan feltalált mosókövet.

mosókövet,

„Asszonydieséret“

védjeggyel,
a ruha beáztatására.

Előnyök:

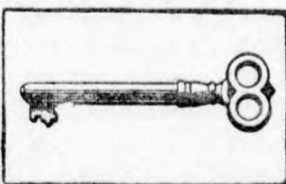
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkent.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebb is varázsolja a ruhát.
5. Úgy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosószertől.

Méliközvetlenül válik minden háziasszony és mosónőnéi egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

— Mindenütt kapható! —

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön

HIRDETÉSEK

FELVETETNEK

A KIADÓHIVATALBAN

Felelős szerkesztő: Dr. Rusa Ernő.

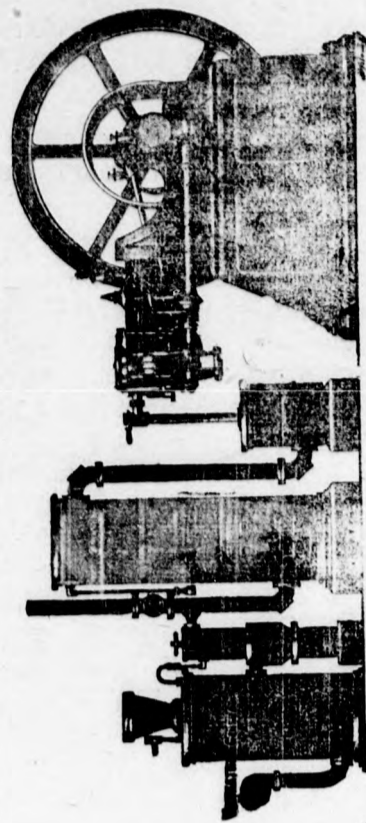
Laptulajdonosok és kiadók:
Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

Dr. Schmiedt G. főtörzsorvos és phisicus hires

fülolaja

meggyógyítja az időleges süketséget, fülfolyást, fülugást, sőt az idült nagyothallást. Egyedül Plávsics G. gyógyszer-tárában Ujvidéken kapható. Használati utasítás van hozzá.

Ára 2 frt. üvegenként.

Eredeti OSEERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI. Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde. Bécs.
Benzin- és petróleum-motorok és loco-rob- és szarvas-üzemeltetők
2-3 fill. üzemeltetéssel. — Kedvező fizetési feltételek. — Előnyös gyártmány. — Költségetek és áraknak minden

PENZKÖLCSÖN!

Alulírott iroda előleges költség nélkül s mindenkor a legkorrektebb lebonyolítás mellett szerez:

1. Törlesztéses személykölcsönt 15—25 évi törlesztésre. Havi törlesztés 1000 kor. után 7—9 kor. Ezen kölcsönök csak nyugdíjigénynyel bíró tisztviselőknek, katonatiszteknek stb. adatnak, kiknek törzsfizetése legalább 1800 korona.
2. Váltakölcsönt 5—8 évre négyhavonként 5%-os tőketörlesztéssel minden hitelképes egyének.
3. Jelzőkölcsönt 3 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{2}$ %-ra és 5—7 $\frac{1}{2}$ évi tartamra.
4. Életbiztosítási kötvényt (halál- és életsetre) 10.000 korona összegig orvosi vizsgálat nélkül.

Közbenjárási díj csekély összegben van megállítva s a kölcsönösszeg nagysága szerint 2—5% közt váltakozik. — Kimerítő személyhitel prospectusaink bárkinek kívánatra rendelkezésre állanak. Levelezésre válaszbélyeg melléklendő.

Magyar általános hiteliroda

BUDAPEST, II. Ostrom u. 5.

(Saját házában.)

Pontos címzést kérünk!

FOGADÓ

ORSZÁGOS

ORSZÁGOS

VENDÉGLŐSÖK SZAKLAPJA

PINCZÉREK SZAKLAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Kerepesi-ut 13.

== Egyedüli legelterjedtebb heti ==
és hirdetésekre legalkalmasabb szaklap.

Ingyen kapja
minden

menyasszony és vőlegény

1905. márczius hó 15-től az

Eljegyzési Hiradót

mint mátkasági emléklapot.

Tudósítók kerestetnek.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal
Budapest VII., Allmásky-u. 6.

Vidéki gőzerőre berendezett likörgyár
tekintélyes és bevezetett

HELYI ÜGYNÖKÖT

keres

Kaposvár és környékére magas
jutalék mellett.

Ajánlatokat „Bevezetett” jelíggel a
kiadóhivatal továbbit.

„ELZA” TYUK

az Elzák a Plymonthok nálam

kitenyésztet szubvarietásai

ELADÓ.

Plymonthokra előjegyzést elfo-
gadok. Tenyészdem bármikor
megtekinhető.

MEZRIGZKYNÉ,

Békásmegyeri tisztviselőtelep
(Pest megye.)

Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest V., Dorottya-utca 10-ik szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTA-
LÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk
mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság min-
denkinek, a ki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel
szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöré-
slopás és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít
továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r. t.”,
valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános bal-
eset ellen biztosító társaság” számára.

A kaposvári főügynökség: KEMÉNY B. ÉS FIAI.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben
föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban minonütt megterem s
nincsen oly ház, melynek fala mellett a leg-
csékélyebb gondozással felnevelhető nem volna
ezenkívül más épületeknek, kerteknek, keríté-
seknek stb. a legremekebb díszé, anélkül, hogy
legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre hasz-
nálható részekből. Ez a legháladatosabb gyü-
mölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkal-
mas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb
része ha megnő is, termést nem hoz, azért
sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lu-
gasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven
ellátják házukat az egész szőlőérés idején a
legkitünőbb muskatály és más edes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes
fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bér-
mentve küldetik meg, aki címét egy levelező-
lapon tudatja. Borfajú szőlőoltványok is még
nagy mennyiségben kaphatók leszállított ára-
kon. Borok családi fogyasztásra 50 l. és fel-
jebb olesó árban és «Delaware» sima, ültetés-
hez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya
Biharmegye.

NE VEGYEN

CZIMBALMOT vagy
HARMONIUMOT

míg REMÉNYI MIHÁLY műhangszerész legújabb képes
árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik.

Budapestről, Király-utca 45. l. szám.

A kaposvári hitelszövetkezet,

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja

működését (Fő-utca, Bereczk-féle ház)

megkezdte.

Értesíti a közönséget, hogy

takarékbetéteket 4 $\frac{1}{2}$ %-os
kamatoztatásra fogad el.

Részvények naponta a délelőtti hivatalos órák alatt
jegyezhetők.

AZ IGAZGATÓSÁG.

164

Vásári Zsebnaptár 1905.

HUSIPARI ÉS ÁLLAT
FORGALMI ÉVKÖNYV.

Az egyes napokra eső vásárok pon-
tos jegyzékével **ingyen és bérmentve**
megy minden mészáros, állatkereskedő,
nyersbőrkereskedő, zsiradék és csont-
kereskedő címére, aki legalább fél
évre előfizet a

Mészárosok és Hentesek Lapjára.

Előfizetés félévre 6 kor. — Kiadóhi-
vatal: Budapest, VII. Erzsébet körut 2.

